

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Фізико-технологічний факультет
Кафедра теорії та методики професійної освіти

***СУЧАСНИЙ ВЧИТЕЛЬ
ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ:
ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ***

**Матеріали Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції
26-27 жовтня 2016 р.**

Україна, Рівне
Видавець О. Зень
2016

УДК 373.5.011.3- 051:331

ББК 74.268

П 341

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 10 від 27 жовтня 2016 р.)

Редакційна колегія:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор РДГУ – голова оргкомітету;

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук., професор, перший проректор РДГУ – заступник голови оргкомітету;

Дейнега Олександр Вікторович – кандидат економічних наук, проректор з наукової роботи РДГУ – заступник голови оргкомітету;

Сингаївський Дмитро Васильович – кандидат педагогічних наук, доцент, декан фізико-технологічного факультету РДГУ;

Лісова Світлана Валеріївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики професійної освіти;

Поліщук Наталія Володимирівна – кандидат технічних наук, доцент;

Шутяк Володимир Георгійович – кандидат педагогічних наук, доцент;

Дупак Надія Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент;

Кирильчук Юрій Васильович – кандидат педагогічних наук, доцент;

Літковець Олена Дмитрівна – кандидат педагогічних наук, старший викладач;

Шурин Олена Іванівна – кандидат педагогічних наук, старший викладач.

Рецензент:

Савченко Лариса Олексіївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та методики технологічної освіти ДВНЗ «Криворізький національний університет».

Сучасний вчитель трудового навчання та технологій: досвід та перспективи.
Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Рівне 26 – 27 жовтня 2016 року). – Рівне: О. Зень, 2016. – 114 с.

ISBN 978-617-601-167-5

У збірнику представлено тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Сучасний вчитель трудового навчання та технологій: досвід та перспективи», яка відбулася 26-27 жовтня 2016 р. на базі Рівненського державного гуманітарного університету, за ініціативи кафедри теорії і методики професійної освіти. Тематику доповідей присвячено: шляхам удосконалення форм і методів організації науково-дослідницької та позааудиторної роботи; сучасним методикам і практичному досвіду: викладання навчальних дисциплін у системі підготовки вчителів трудового навчання та технологій; навчання учнів в загальноосвітніх закладах трудового навчання та технологій.

Збірник адресовано науковцям, аспірантам, вчителям трудового навчання, студентам, з метою використання в науковій та навчальній діяльності.

*За достовірність фактів, дат, назв і т.п. відповідають автори статей.
Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.*

УДК 373.5.011.3- 051:331

ББК 74.268

ISBN 978-617-601-167-5

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2016

© Автори статей, 2016

ЗМІСТ

Передмова	3
Андрощук І.В. Проектна технологія як засіб підготовки вчителів трудового навчання та технологій до педагогічної взаємодії.....	4
Андрощук І.П. Позаурочна предметно-перетворювальна діяльність майбутніх вчителів трудового навчання.....	6
Бережна М.В. Інженерно-педагогічна складова діяльності викладачів практичного навчання.....	9
Борисова Т.М. Самостійна навчальна робота студентів у світлі євроінтеграції.....	12
Валага А.М. До проблеми розвитку технічного мислення у майбутніх вчителів трудового навчання.....	14
Вовк Н.В., Селиверстова Г.В. Уроки трудового навчання з застосуванням технології емпайрмент.....	16
Войтко А.І., Хоронжевський О.М., Зброжек Д.Г. Використання інтерактивних технологій на заняттях профільного навчання «Деревообробка» в 10-му класі	17
Галамбош Г.В. Патріотичне виховання молоді: сучасні аспекти розвитку	19
Гомонець О.А. Впровадження інноваційних технологій в систему підготовки вчителя трудового навчання у педагогічному коледжі.....	21
Гордійчук Ю.П. Теоретичні аспекти розвитку графічних компетентностей в учнів на уроках трудового навчання.....	23
Гриценко Л.О. Інтерактивні технології навчання студентів графічних дисциплін	25
Гусак Н.В. До питання про формування професійної самосвідомості майбутніх учителів трудового навчання.....	28
Дорош Г.В. Теоретичні аспекти формування в учнів старших класів навчальних компетентностей засобами проектних технологій	30
Дупак Н.В. Підготовка майбутніх вчителів технологій до інноваційної діяльності..	32
Жогло Н.В. Підготовка майбутнього вчителя технологічної освіти до реалізації проектних технологій.....	35
Калязін Ю.В. Інтерактивні системи навчання при вивченні метрології та стандартизації.....	37
Кирильчук Ю.В. Організація дослідницької роботи майбутніх вчителів технологій при вивченні методичних дисциплін	39
Кібальник В.А. Переваги та недоліки програмного забезпечення системи дистанційного навчання.....	42
Кудря О.В. Підготовка майбутніх вчителів трудового навчання до навчання учнів основної школи елементам дизайну.....	45
Кузьменко П.І. Вплив міжпредметних зв'язків з інформатики та обчислювальної техніки на засвоєння студентами знань з інженерної та комп'ютерної графіки.....	46
Кулінка Ю.С. Методичні аспекти використання арт-технологій на уроках трудового навчання.....	49
Лісова С.В. Професійна компетентність майбутнього вчителя у контексті модернізації вищої освіти.....	52
Літковець О.Д. Впровадження сучасних педагогічних технологій в процес	

підготовки вчителя трудового навчання та технологій.....	54
Мельник І.В. До питання фахової підготовки сучасного вчителя трудового навчання та технологій.....	56
Мокляк В.І., Одарчук О.М. Самопізнання особистості засобами арт-терапевтичної техніки лялькотерапії на уроках трудового навчання.....	59
Нагорна Н.О. Евристичні методи проектування як засіб формування проектно-технологічної компетентності майбутніх учителів трудового навчання.....	63
Орлова Н.С. Залучення учнів молодшого шкільного віку до художнього конструювання.....	66
Осіпова В.С. Мультимедійні технології як важлива перспектива розвитку освітнього процесу.....	68
Охріменко Л.С. Традиційний костюм українців XVI-VII століття.....	70
Поліщук Н.В. Освітній аспект застосування інформаційно-комунікаційних технологій у процесі навчання.....	72
Поляков С.В. Технологія розробки дидактичного супроводу засобами SAMTASIASTUDIO процесу навчання креслення.....	74
Савенко І.В. Естетичне виховання у процесі підготовки майбутніх учителів технологій до викладання основ дизайну.....	77
Сервачак О.В., Малєєва І.В. Формування жіночої та національної ідентифікації дівчат на уроках трудового навчання.....	79
Сергійчук Н.М. Формування професійних умінь майбутніх учителів технологій засобами ІКТ.....	81
Симонович Н.В. Сутнісні особливості інтерактивних технологій навчання.....	83
Сіпайло В.О. Використання засобів комп'ютерної техніки на уроках трудового навчання.....	85
Титаренко В.М. Гігієнічна культура учнів загальноосвітньої школи на уроках трудового навчання	87
Титаренко В.П. Естетико-педагогічна проекція українських народних промислів.....	89
Титаренко О.О. Самостійна робота студентів при організації навчального процесу.....	91
Фещук Ю.В. Графічна підготовка майбутніх учителів трудового навчання та технологій у системі вищої освіти.....	92
Цина А.Ю. Проектування та впровадження інноваційних педагогічних технологій.....	94
Чорнусь С.М. Зв'язок графічної підготовки майбутніх учителів технологій з вивченням дисципліни «Обробка конструкційних матеріалів».....	96
Шевчук А.А. Текстова вишивка: історичні аспекти української орнаментики на уроках трудового навчання.....	99
Шурин О.І. До питання підготовки вчителя технологій у контексті євроінтеграції.....	101
Якименко А.В. Мультимедія як невід'ємний засіб підвищення ефективності навчального процесу.....	103
Яремчук І.А. Формування проектно-технологічної компетенції майбутнього учителя технологій в умовах педагогічного коледжу.....	105
Автори	109

Симонович Наталія Василівна

викладач,

кафедра технологічної освіти,

Рівненський державний гуманітарний університет

СУТНІСНІ ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ

Будь-який освітній процес передбачає наявність двох сторін, тих хто навчає та тих хто навчається, де кожна з цих сторін переслідує певні цілі, бажає досягти максимального результату в даних умовах, при певній організації навчального процесу, використовуючи певні засоби педагогічної взаємодії та зміст навчання. Однак не завжди процес навчання є ефективним. Думка про розробку ефективного, єдиного, спільного підходу в навчанні, що сприяє досягненню високих результатів навчання, є популярною у вчених усього світу.

Багато зарубіжних та вітчизняних педагогів висловлювали ідеї про технологізацію навчального процесу: А. Дістервег, І. Песталоцці, А. Макаренко, В. Сухомлинський та ін..

Технологія навчання - системна категорія, структурними складовими якої є цілі навчання, зміст навчання, засоби педагогічної взаємодії, організація навчального процесу, результат діяльності, спираючись на які вчителі здатні зробити освітній процес дієвим, результативним, ефективним [2].

Існує безліч визначень поняття «педагогічна технологія»:

Педагогічна технологія - сукупність психолого-педагогічних установок, які визначають спеціальний набір і компонування форм, методів, способів, прийомів навчання, допоміжних засобів; вона являє собою організаційно - методичний інструментарій педагогічного процесу (В. Беспалько).

Технологія - це мистецтво, майстерність, уміння, сукупність методів обробки, зміни стану (В. Шепель).

Технологія навчання - це складова процесуальна частина дидактичної системи (М. Чошанов).

В 1986 році ЮНЕСКО опублікувало офіційне визначення поняття «педагогічна технологія». Воно визначалось як систематичний метод планування, застосування й оцінювання всього процесу навчання й засвоєння знань шляхом врахування людських і технічних ресурсів та взаємодії між ними для досягнення більш ефективної форми освіти [1].

В педагогічній літературі представлені кілька класифікацій педагогічних технологій: В. Ликової, І. Підласого, Т. Шамової.

У найбільш узагальненому вигляді всі відомі у педагогічній науці та практиці технології систематизував Г. Селевко.

В нашому дослідженні ключовим поняттям є поняття «інтерактивні технології навчання», розкриємо його суть, ознаки, особливості. Для початку визначимо класифікаційні характеристики інтерактивних технологій навчання, за основу взявши систематизацію Г. Селевко [4].

За рівнем застосування інтерактивні технології навчання є загальнопедагогічними. Загальнопедагогічними, оскільки інтерактивні технології навчання є особистісно-орієнтованими, тобто характеризують освітній процес як процес, орієнтований на розвиток особистості кожного учня, з урахуванням суб'єктного досвіду життєдіяльності кожної дитини.

За філософською основою прагматичними, оскільки прихильники даної концепції вважають, що інтелектуальні якості кожної людини визначені природою, і вони унікальні, оскільки кожна людина унікальна і неповторна, і прояв інтелекту пов'язаний в першу чергу з індивідуальним досвідом людини, приданим дитиною до школи, в школі, в сім'ї, в соціокультурному оточенні. Основне завдання освіти в рамках цього вчення – в наданні допомоги дитині в її самореалізації, що досягається не шляхом формування моральних якостей, цінностей, принципів, а в розвитку і примноженні тих здібностей, які закладені у дитини з народження, зумовлюючи досягнення успіху основою, першочерговою метою життя людини.

За основним фактором розвитку психогенною, так як результат, розвитку при застосуванні інтерактивних технологій навчання визначається насамперед самою людиною, тим досвідом, який вона придбала і набуває протягом життя, психологічними процесами самовдосконалення.

За концепцією засвоєння інтерактивні технології навчання характеризуються як асоціативно-рефлекторні і розвиваючі. Дана концепція спирається на роботи І. Сеченова та І. Павлова про умовно-рефлекторну діяльність головного мозку, мозок людини не просто сприймає сигнали органів чуття, що надходять з довкілля, а й визначає асоціації, відносини між окремими фактами, подіями, поняттями.

За орієнтацією на особистісні структури інтерактивні технології навчання є інформаційно-операційними, тобто сприяють формуванню знань, умінь і навичок з предметів, а також способів розумових дій.

За характером змісту і структури інтерактивні технології навчання є навчальними, світськими, загальноосвітніми.

За типом управління пізнавальною діяльністю в інтерактивних технологіях навчання використовується система малих груп, в якій взаємодія викладача з учнями є циклічною, з контролем, взаємоконтролем; розсіяною, фронтальною організацією пізнання учнів. З організаційних форм застосовуються групова та колективна. Групова оскільки викладач має можливість обмінюватися інформацією з усією групою учнів при цьому учасниками такого освітнього процесу є весь колектив.

За підходом до учня інтерактивні технології навчання відносяться до особистісно-орієнтованих технологій, оскільки базуються на педагогіці співробітництва. В цих технологіях панують суб'єкт-суб'єктні відносини між викладачем та учнями, в центрі освітнього процесу знаходиться особистість дитини, її розвиток.

За переважаючим методом інтерактивні технології навчання характеризуються як розвиваючі, саморозвиваючі, діалогічні, комунікативні, ігрові, творчі.

У напрямку модернізації інтерактивні технології навчання відносяться до педагогічних технологій побудованих на основі гуманізації та демократизації педагогічних відносин, на основі активізації діяльності учнів та ефективності організації та управління процесом навчання [5].

До ознак інтерактивного навчання відносять наступні:

- наявність спільної мети (але не однакової для всіх учнів) і чітко спланованого очікуваного результату навчання;

- опора при навчанні на суб'єктний досвід кожної дитини;

- навчання вибудовується на основі діалогу між ким-небудь, наприклад учителем і учнями, або лише учнями, або між учнями і комп'ютером;

- позитивна взаємозалежність учнів, співпраця в навчанні; досягнення особистого успіху можливе тільки за умови досягнення успіху всіма учасниками освітнього процесу;

- активність, ініціативність всіх учнів в освітньому процесі;

- створення комфортних умов навчання, учень повинен відчувати свою інтелектуальну спроможність;

- передбачає наявність проблемного завдання, відбувається обмін знаннями, ідеями, способами діяльності і т.д., виробляється та відстоюється (або змінюється під дією аргументів) власна позиція в атмосфері взаємної підтримки, доброзичливості;

- виключення домінування однієї думки над іншими;

- поєднання індивідуальної, парної, групової, колективної роботи [3].

Таким чином, узагальнюючи вище сказане, можна відзначити, що інтерактивні технології навчання є процес активного пізнання, заснований на взаємодії, діалозі рівноправних суб'єктів - викладача і учнів, при наявності спільної мети навчання, запланованого результату, з опорою на суб'єктний досвід кожного учня, що протікає в психологічно комфортних умовах, в атмосфері взаємної підтримки, творчої співпраці, співробітництва.

Знання особливостей інтерактивних технологій навчання, функцій, закладених при їх застосуванні в навчальному процесі, засвоєння загальнопедагогічних і предметно-методичних знань про них, формування практичних умінь і навичок з їх застосування – все це сприятиме формуванню готовності майбутніх вчителів трудового навчання до застосування інтерактивних технологій в подальшій професійній діяльності.

Література

1. Інноваційні педагогічні технології у трудовому навчанні: Навч.-метод.посібник / За заг. ред. О. М. Коберника, Г. В. Терещука. – Умань: СПД Жовтий, 2008. – 212 с
2. Іноваційні технології навчання в системі підготовки та підвищення кваліфікації державних службовців// Під. заг. ред. В. Г. Логвінова та С. К. Хаджираєвої. – Одеса: ОРІДУ УАДУ, 2002. – 253 с.
3. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід роботи / Уклад. О. Пометун, Л. Пироженко. – К. : А.П.Н., 2002. – 136 с.
4. Селевко Г. К. Современные образовательные технологии: Учебное пособие / Г. К. Селевко. – М.: Народное образование, 1998. – 256 с.
5. Інтерактивні методи навчання: Навч. посібник / За заг. ред. П. Шевчука і П. Фенриха. – Щецін: Вид-во WSAP, 2005. – 170 с.

